

Tico - pennusta metsästyskaveriksi

Teemu Hentinen

TOSITOIMIIN JO PENTUNA

Syksyllä 2003 päätin ottaa uudeksi metsästystoveriksi lyhytkarvaisen saksanseisijan kuolleen beaglen tilalle. Rotuvalinta oli helppo, sillä pitkäaikainen haaveeni on ollut metsästys kanakoiralla. Tico syntyi 15.3.2004, joten se oli kanalintukauden alkaessa 6 kuukauden ikäinen. Se heräsi tai herätettiin riistalle jo 3 kuukauden ikäisenä, 5 kuukauden ikäisenä siltä saatiin ensimmäinen metsöseisonta. Koulutusta jatkettiin kanalinnustuksen alkaessa Savukosken metsissä, missä pennulle saatiin useita seisontoja, ensimmäinen riekkotiputus ja loistavia peräänmenoja sekä äänekäs jänisajo vaaran toiselle puolelle. Viikon aikana tuli selväksi, että Ticosta tulee ainakin varma seisvoja ja eteneminen on räväkkä. Lisäksi sen käyttäytymisestä seisonnalla oli aistittavissa tiedotuksen aineksia. Reissu onnistui odotusten mukaisesti ja sen innoittamana tein matkasuunnitelmat valmiiksi jo seuraavalle syksylle. Syksyn 2005 reissuista ja koiran kehittymisestä enemmän seuraavassa.

ENSIMMÄINEN PÄIVÄ – RIISTAA LÖYTYY

Vuosi oli vierähtänyt koiran ollessa nyt 1,5 vuoden ikäinen. Oli syyskuun 10. päivä kun suuntasin metsäkokeisiin Sallaan. Koe alkoi hyvin, sillä heti ensimmäisessä erässä Tico seiso i teeren ja saatiin riistatyö. Toisessa hakuerässä hakukuvio ei lähtenyt kulkemaan missään vaiheessa, mutta taas kolmannessa haku oli parempaa. Esitykset riittivät 70 pisteeseen ja nuorten luokan kakkoseen. Seuraavana päivänä aloitimme koiran koulutuksen. Osa porukasta oli jo tutustunut maastoihin ja riistaakin oli tiedossa. Ensimmäisen aamun sää oli huono kanakoirametsästyksen, pakkasta muutamia asteita ja täysin tyyni ilma. Metsään oli kuitenkin päästävä vaikka lopputuloksen tiesi etukäteen. Neljän hengen kaveriporukka jaettiin kahtia, toinen metsästä koiralla ja toinen "hyppyrintu". Linnut olivat arkoja ja lähestymistä ne eivät kestäneet. Palasimme mökille odottamaan tuulen nousemista ja pakkasen häviämistä.

Iltapäivällä tuuli puhalteli sopivasti ja lämpötila nousi. Kierros lähimaastoon tuotti useita hyviä riekkoseisontoja ja ne kestivät miehen lähestymisen. Riekkopoikueet olivat tiheissä taimikoissa, joissa kyllä pääsi lähelle lintuja, mutta ampuminen oli mahdotonta. Toisaalta maasto oli hyvä nuoren koiran koulutukseen, sillä riekot hävisivät koiran näköpiiristä nopeasti ja peräänmeno se ainakin hillitsi. Hyviä riistatöitä saimme useita ja vähitellen saatoimme miettiä jo lintujen ampumistakin. Toisena päivänä Ticolle tehtiin myös syksyn ensimmäinen metsälinnun tiputus. Alku oli lupaava, koira seiso i lintuja varmasti, eteni ja pysähtyi käskystä lintujen siivittäessä joitakin tilanteita lukuun ottamatta. Useat tilanteet ja paikalla pysymisen käskytyks alkoi vähitellen vaikuttamaan etenemiseen erityisesti silloin, kun lintu oli "piikissä".

KOLMAS PÄIVÄ – TICON ENSIMMÄINEN TIEDOTUS

Kolmas päivä alkoi parin kilometrin linnuttomassa maastossa, mutta sitten löysimme teeripoikueen. Poikueen hajotessa siitä saatiin hyviä riistatöitä. Reppuun asti teeriä ei saatu, vaikka joissakin tilanteissa niitä pääsimme yrittämään hyvältä ampumaetäisyydeltä ja molempien aseiden voimalla. Tilanteiden jälkeen suuntasimme nuotiopaikalle, jossa jo toinen porukka olikin. Aamupäivämme olivat olleet samanlaisia, joitakin ampumatilanteita ilman tulosta. Nuotiolla totesimme, että on aika vaihtaa uusi ampuja koiraporukkaan, koska lintuja ei saatu kenttään vaikka siivittävät piipun alta. Myös koiran ohjaaja olisi syytä vaihtaa, mutta tässä tilanteessa hän sai vielä mahdollisuuden.

Nuotiohetken jälkeen kuljimme mäntytaimikkoon, jonne koira hävisi lähes välittömästi. Koiran suunta oli tiedossa, mutta sitä emme löytäneet millään. Oli selvää, että koiralla on linnut jossakin ja etsiminen on aivan turhaa ylitiheässä taimikossa. Ei muuta kuin tielle odottelemaan, jos sen ensimmäisen oma-aloitteiden tiedotuksen aika olisi käsillä. Sanoin kaverilleni, että jos nyt olisi valmis koira niin se tulisi hakemaan miehet seisonnalle. Meni 10 min ja sitten se tapahtui. Koira tuli taimikosta vauhdilla ja kävi 5 metrin päässä katsomassa meitä silmiin ja lähti välittömästi samaan suuntaan, katsoi vielä taakse ja varmisti, että isäntä lähtee mukaan. Totesin heti kaverilleni, että nyt koira tuli ensimmäisen kerran tiedottamaan. Vienti kohti lintuja oli kuin oppikirjoista luettu. Koira hiipi vauhdikkaasti taimikossa koko ajan huolehtien, että miehet tulevat perässä ja lopulta otti seisonnan. Kun pääsimme koiran molemmille puolille, alkoi etumaastosta kuulumaan riekon kiroamista ja nähtiin poikueen juoksevan emonsa perässä. Annoin koiralle etenemiskäskyn ja kymmenpäinen riekkoparvi hyppäsi ilmaan. Itse olin paremmalla ampumasektorilla. Ammuin kaksi nopeaa laukasta ja riekko pyörähti maahan. Tico ei huomannut riekon tippumista vaan säntäsi riekkoparven perään. Kaverini ehti olemaan kanakoirametsällä 30 minuuttia, joten hän koki aika nopeasti harrastuksen antia parhaimmillaan.

Taimikko tarjosi vielä pari riekkoseisontaa, mutta eteneminen alkoi tulla yhä varovaisemmaksi. Metsästyksellisesti koira toimi jo hyvin, mutta eteneminen on kokeissa oltava räväkempi. Tämän vuoksi tein päätöksen, että annan koiran mennä linnun perään ja korotan ääntä vasta seuraavalla viikolla. Palasimme koulutuksessa taaksepäin, mutta eteneminen oli saatava räväkämmäksi paukkunoudonkin uhalla.

Riekkojen jälkeen suuntasimme kohti majapaikkaa. Harvassa taimikossa Tico hävisi kumpareen taakse juuri kun olimme aloittamassa lepotaukoa. Kaverini sanoi, että ihan kuin koiralla olisi ollut hajut kun se hävisi harvaan taimikkoon. Ja siellä Tico seiso aurauksuran reunalla vartalo kohti uran pohjaa ja nenä kohti ylärintettä. Tico oli varmaankin juossut kohti aurauksuraa ja saanut voimakkaan hajun nokkaan jähmettyen täysin luonnottomaan asentoon. Kun annoin etenemiskäskyn niin teerikana ponnahti ilmaan aurauksuralta. Lento jäi lyhyeen hauliparven osuessa siihen ja Tico pääsi noutamaan paukusta teeren.

NELJÄS PÄIVÄ –TIEDOTUKSELTA TEERI

Neljännän päivän aluksi saimme kaksi metsöseisontaa, mutta hitaan etenemisen vuoksi ne ehtivät juosta ampumamatkan ulkopuolelle tai lähtivät ovelasti ettei niitä päästy yrittämään. Juuri ennen lounastaukoa koira hävisi alarinteeseen ja sieltä sitä etsimme ilman tulosta. Tico oli edennyt vastatuuleen niin pitkälle ettei sitä ehditty löytämään kun se päätti noutaa miehet seisonnalle. Ylärinteestä kuului koiran hätäinen ulina, sieltä missä Tico oli meidät viimeisen kerran nähnyt. Samalla jo koira ryntäsi kohti kaveriani ja pyörähdys sen ympäri sekä sama tuijotus silmiin. Sitten alkoi vienti etumaastoon, mistä lopulta seisonta kohti suonreunassa olevaa kuusirykelmää. Eteneminen ja mustateeri ilmaan, mutta reppuun ei sitä kuitenkaan saatu. Olihan sitä tuossakin aivan riittävästi.

Lounastauon jälkeen olimme kaikki neljä metsästäjää lähdössä kohti rinnettä. Koiran olin käsenyt hakuun aikaisemmin. Kun lähdin nousemaan rinnettä ylöspäin niin Tico tulikin jo tiedottamaan. Muut kaverit olivat jääneet hieman jälkeen, joten en huutanut niille mitään vaan suuntasin vauhdilla koiran matkaan. Noin 100 metrin jälkeen Tico otti seisonnan ja pääsin hiipimään alarinteen puolelle. Eteneminen, poikateeri ilmaan ja jostakin syystä myös osuin siihen. Samalla alkoi kuulumaan epämääräistä mölinää takajoukoista "etkö voinu saat.... odottaa, mitä ammuin, nyt se saa.... sai sen metson....). Sen verran rinteestä kuului riemunkiljahduksia, että joku ehti luulemaan

että metsopaisti on repussa. Nopeasti selvisi tilanne myös muille ja jouduin vaan toteamaan, että siinä tilanteessa en voinut enää muuta kuin kiirehtiä koiran perään.

Ensimmäisen viikon kohokohdat oli koettu, vaikka hyviä tilanteita, tiedotuksia ja riistatöitä vielä saatiinkin. Lauantaina vaihdettiin maisemaa hieman alemmaksi Ranualle.

METSO JOULUPÖYTÄÄN

Ranuan laajalta lupa-alueella löysimme monenlaista metsää ja laajoja hakkuuaukeita, jonne myös välillä ajauduimme. Yleisesti maastot olivat säilyneet hyvin metsästyksen kannalta verrattuna Savukosken voimakkaaseen metsätalouteen. Erityisesti metsokuusikoita löysimme runsaasti. Alkupäivinä metsoja saimme usein seisonalle, mutta ei ammutuksi asti. Syynä tähän oli melko hidas ja vaiheittainen eteneminen tai ampujien kehno osumatarkkuus. Positiivisena puolena oli kuitenkin se, että eteneminen oli nopeutunut ja pysähtelyt vähentyneet. Joissakin tilanteissa koira nosti metson räväkästi, mutta jäimme jälkeen ja kuulimme vain siiven kahina peitteisessä maastossa. Tämän vuoksi viimeisenä päivänä jätimme reput matkasta, jotta voimme juosta etenemisessä koiran rinnalla. Jotain myös ampujat olivat oppineet useiden metsotilanteiden avulla.

Viimeisenä päivänä suuntasimme jälleen metsomaille, löytyihän samoista metsistä jokunen teeri. Päivä aloitettiin suonreunaa seurailten ja kilometrin kävelyn jälkeen suolle työntyvästä kumpareelta karkasi teeri. Samalla kaverini havaitsi kuivanmaan työntyvän yhä kauemmaksi rämeelle ja koko alue oli jäänyt koiralta hakematta. Sanoipa kaverini vielä, että onpahan linnun näköinen paikka kuivanmaan päässä, jonne myös ohjasimme koiran hakemaan. Tico kiersi tuulen alle ja lähti perkaamaan suonreunaa vastatuuleen, pian koira hävisi rämeelle ja lyhyen odottelun jälkeen sitä ei kuulunut takaisin. Varovasti nousimme kumpareelle tähystämään ja siellä se suonreunassa seiso. Hiivimme nopeasti 100 metrin päässä seisovan koiran molemmille puolille. Käskystä koira eteni kuusien alle, mutta mitään ei tapahtunut. Hajut olivat edelleen voimakkaita, sillä Tico juoksi edes takaisin etsien lintuja. Hetken ryntäilyn jälkeen se seiso vastatuuleen kohti kovanmaan ja rämeen reunaa. Etenimme koiran rinnalla, mutta tilanne vaan jatkui ja jatkui. Lopulta seisonta ja etenemiskäskystä nopea eteneminen etumaastoon ja sieltä metso ponnahti kuusen alta suoraan edessäni olevalle ojalinjalle. Lento jäi lyhyeen kun ensimmäinen haulisuihku tavoitti metson ja se tipahti ojaan. Samalla karjaisiin koiralle että MAAHAN, jota se myös uskoi vaikka oli metsosta 10 metrin päässä. En ehtinyt montaa askelta ottamaan kun kaverini huusi vierestä, että metso juoksee. Välittömästi koiralle noutokäsky ja hetken odottelu lähtekö metso lentoon vai saako koira sen kiinni. Pian etumaastosta kuului metson tasaiset siiveniskut ja Tico kanto metsoa kohti isäntää. Se oli kohokohta hienolle reissulle ja Ticosta tuli metsäkoira isännän mieleen. Tuleeko myös koekoira, se nähdään parin vuoden kuluessa.